การศึกษารูปประโยค だろう Daroo ในภาษาญี่ปุ่นกับสำนวนแปลในภาษาไทย กรณีศึกษาจากงานวรรณกรรม และบทสนทนาในละครโทรทัศน์*

A Study of “Daroo” in Japanese and Thai translation The Case Study of the Japanese Novels and Television Drama Scenario

Received:	*July*	*8, 2019*
Revised:	*December*	*13, 2019*
Accepted:	*December*	*27, 2019*

ปรัชญาภรณ์ รัตนพงศ์ภิญโญ (Pratyaporn Rattanapongpinyo)**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) รูปประโยคแสดงความคาดคะเน หรือ だろう daroo ในภาษาญี่ปุ่นว่าถูกแปลด้วยรูปทัศนภาวะสัญชานใดในภาษาไทย 2) ข้อแตกต่างในการใช้แต่ละรูปทัศนภาวะสัญชาน และ 3) หน้าที่ของ だろう daroo โดยใช้วิธีปรากฏการวิทยา แนวการตีความ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ 1) กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกวรรณกรรมและบทละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นที่มีการแปลเป็นภาษาไทย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 2) รวบรวมรูปประโยค だろう daroo 3) ศึกษาความต่างของทัศนภาวะสัญชานที่ถูกแปลออกมามากที่สุด 3 ลำดับ โดยวิเคราะห์จากการใช้ในบทบรรยายความคิดของตัวละครหรือบทสนทนา แสดงการคาดคะเนภายใต้สถานการณ์ที่ใช้ และใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ใด

ผลการวิจัยพบว่า 1) だろう daroo ถูกแปลด้วย “คง” “อาจ” และ “น่าจะ” มากที่สุด 2) だろう daroo ที่แปลด้วย “คง” “น่าจะ” มักพบในบทบรรยายความคิดของตัวละคร ในกรณีที่ผู้พูดไม่ทราบถึงข้อเท็จจริง จึงคาดคะเนจากข้อมูลที่มี โดยใช้ต่างกันตามชนิดของข้อมูลที่นำมาคาดคะเน ส่วน だろう daroo ที่แปลด้วย “อาจ” พบในบทสนทนาเท่านั้น ใช้ในกรณีที่ผู้พูดต้องการหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัด ไม่มีการคาดคะเน และไม่สามารถใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ที่แสดงความมั่นใจได้ 3) หน้าที่ของ だろう daroo ที่เห็นความแตกต่างเด่นชัด เมื่อเทียบกับภาษาไทย สรุปได้ว่า だろう daroo ใช้ในการคาดคะเนเรื่องที่ผู้พูดไม่ทราบถึงข้อเท็จจริง และใช้ในการหลีกเลี่ยงการลงความเห็นในบทสนทนา

คำสำคัญ : ทัศนภาวะสัญชาน คง อาจ น่าจะ ภาษาญี่ปุ่น

---

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่งานวิจัย
This article aims to publishing research

** นักศึกษาระดับชั้นปริญญาเอก คณะภาษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยโอซากา
Ph.D. Student , Graduate School of Language and Culture, Osaka University. , p.ratanapong@hotmail.com, 082-7812403

Abstract

This research aims to: 1) study “Daroo” in Japanese and Thai Epistemic Modal Expression. That how they are translated to any form in Thai; 2) study the different in Thai Epistemic Modal Expression translated; and 3) how they can show the function of “Daroo”. The research method is divided into 3 phases: 1) define sample groups from Japanese Novels and Television Drama Scenario that translated in Thai and producted from 2009; 2) compile the “Daroo” sentence; and 3) study the different in Thai Epistemic Modal Expression that translated from “Daroo”, by 4 points: 1) used in character's thoughts or conversation; 2) used situation; 3) the speaker has an assumption or not; and 4) adverbs

The results showed that: 1) “Daroo” is translated by Thai Epistemic Modal Expression “khon”, “aat”, “naaca” as the top 3. 2) “Daroo”, translated by “khon” and “naaca”, will be used in character's thoughts more than conversation. They will be used in the case of the speakers may not know about the fact, so they used assumption or presumption. “Daroo”, translated by “aat”, will be used in conversation only in the event that the speakers want to avoid their opinion (Expressions for Avoiding Decisiveness). And 3) the study revealed that “Daroo” will be used in the character's thoughts, when the speakers may not know about the fact, so they used assumption or presumption. And in the conversation, “Daroo” can use in the event that speakers want to avoid their opinion (Expressions for Avoiding Decisiveness).

Keywords: Epistemic Modality, Daroo, Japanese

บทนำ

だろう daroo[1] ในภาษาญี่ปุ่น เป็นรูปประโยคที่ใช้ในการแสดงการคาดคะเน และมักจะถูกนำมาสอนในรายวิชาภาษาญี่ปุ่นชั้นต้น โดยถูกแปลด้วยคำว่า “คง” ดังตัวอย่างในประโยค (1)

(1) 明日雨が降る<u>でしょう</u>。

พรุ่งนี้ฝน**<u>คงจะ</u>**ตก

(3ACorporation, 2006: 94)

แต่จากการสำรวจแหล่งข้อมูลประเภทวรรณกรรมภาษาญี่ปุ่น และบทสนทนาในละครโทรทัศน์ญี่ปุ่น พบว่ามีกรณีที่ だろう daroo ไม่สามารถแปลด้วยคำว่า “คง” ได้ ดังตัวอย่างในประโยค (2)

[1] ในงานวิจัยนี้ ได้รวม でしょう deshoo ซึ่งเป็นรูปสุภาพของ だろう daroo ไว้ด้วย โดยไม่แยกถึงความแตกต่างระหว่างสองคำนี้ นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ จะไม่นับ だろう daroo ที่มีความหมายในเชิงประโยคคำถาม (問いかけ性質) และมีรูปที่แสดงคำถาม (問いかけ性要素) อยู่ เนื่องจากคำแปลที่ออกมาจะไม่อยู่ในรูปทัศนภาวะสัญชาน แต่จะอยู่ในรูปประโยคคำถามแทน

(2) a. 母親：海外では…。あの海外では何かいい治療法があるんじゃないですか？

医者：今のところ海外も同じです。むしろ日本のほうがこの病気の研究は進んでいる**でしょう**。

b. แม่ : แล้วที่ต่างประเทศล่ะคะ ต่างประเทศน่าจะมีวิธีรักษาอะไรดีๆ ใช่ไหมคะ

แพทย์: ตอนนี้ต่างประเทศเองก็เหมือนกัน ที่ญี่ปุ่นเอง**อาจจะ**พัฒนาวิจัยโรคนี้ไปมากกว่าแล้วด้วยซ้ำ

(1 リットルの涙)

ประโยคตัวอย่างข้างต้นเป็นสถานการณ์ที่แม่ของผู้ป่วยตระเวนหาโรงพยาบาลให้ลูกเข้ารับการรักษา แต่ก็ถูกปฏิเสธหมด เนื่องจากเป็นโรคที่ยังไม่สามารถรักษาได้ แม่ของผู้ป่วยจึงมาขอคำปรึกษาจากแพทย์เฉพาะทางในโรคดังกล่าว แต่แพทย์กลับปฏิเสธว่า “ที่ญี่ปุ่นเองอาจจะพัฒนาวิจัยโรคนี้ไปมากกว่าแล้วด้วยซ้ำ” ซึ่งในกรณีดังกล่าว หากแปลเป็นภาษาไทยด้วยคำว่า “คง” ตามแบบเรียนจะมีความหมายแสดงถึงการคาดคะเน ดังตัวอย่างในประโยค (2c) จะไม่เข้ากับบริบทข้างต้น เนื่องจากผู้พูดเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในโรคดังกล่าว และทราบอยู่แล้วว่าที่ญี่ปุ่นมีการพัฒนาวิจัยโรคนี้ไปมากกว่าต่างประเทศ

(2) c.*ตอนนี้ต่างประเทศเองก็เหมือนกัน ที่ญี่ปุ่นเอง**คงจะ**พัฒนาวิจัยโรคนี้ไปมากกว่าแล้วด้วยซ้ำ

ด้วยเหตุนี้จึงสามารถตั้งสมมติฐานได้ว่า だろう daroo และ “คง” ไม่สามารถแปลตรงตัวได้เสมอไปดังที่แบบเรียนได้กำหนดไว้นอกจากนี้จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาเบื้องต้น พบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality Form) ในภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนของ Zhang (2008:112) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การที่รูปทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนมีการจับคู่ความหมายกันได้หลายแบบนั้นเกิดจากการที่ทั้งสองภาษามีหลักทางไวยากรณ์ที่ไม่ตรงกันอยู่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากตัวอย่างข้างต้นสามารถตั้งสมมติฐานได้ว่าการที่ だろう daroo และ “คง” ไม่สามารถแปลตรงตัวได้นั้น เป็นเพราะมีหลักทางไวยากรณ์ที่ไม่ตรงกันอยู่หรืออาจมีการแปรเปลี่ยนทางไวยากรณ์ที่ส่งผลให้ だろう daroo มีหน้าที่อื่นที่ต่างจากที่แบบเรียนได้ระบุไว้ ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้จะกล่าวถึง だろう daroo ว่ารูปประโยคดังกล่าวถูกแปลด้วยรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality Form) ใดในภาษาไทย พร้อมทั้งศึกษาข้อแตกต่างในการใช้แต่ละรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality Form) และสรุปหน้าที่ของ だろう daroo ที่ได้จากการเปรียบเทียบกับคำแปลในภาษาไทย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษา だろう daroo ว่ารูปประโยคดังกล่าวถูกแปลด้วยรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality Form) ใดในภาษาไทย
2. ศึกษาข้อแตกต่างในการใช้แต่ละรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality Form) สรุปหน้าที่ของ だろう daroo ที่ได้จากการเปรียบเทียบกับคำแปลในภาษาไทย

ทบทวนวรรณกรรม

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนข้อมูลอันเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับ だろう daroo โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อหลัก ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ だろう daroo งานวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่น และภาษาไทย และแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นในไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ だろう daroo

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ だろう daroo พบว่าผู้วิจัยแต่ละท่านได้วิเคราะห์หน้าที่ของ だろう daroo ไว้ในรูปแบบที่ต่างกัน แต่เมื่อนำมาจัดหมวดหมู่ และตัด だろう daroo ที่มีความหมายในเชิงประโยคคำถาม (問いかけ性質)[2] และมีคำแสดงคำถาม (問いかけ性要素)[3] ออกไปแล้ว จะเหลือเพียงหน้าที่เดียว คือ หน้าที่แสดงการคาดคะเน (推量用法) (Kiatkobchai, 2010: 158) ซึ่งMiyake (1995: 85) ได้อธิบายเกี่ยวกับหน้าที่ในการคาดคะเนของ だろう daroo ไว้ว่า “การคาดคะเน” คือ สิ่งที่ผู้พูดรับรู้ว่าเป็นจริงในความคิดของผู้พูด ส่วนNitta(2000: 116-118) ได้กล่าวว่า การคาดคะเน คือสิ่งที่อยู่ในข้อสันนิษฐาน ความคิด หรือจินตนาการของผู้พูด ซึ่งมีความไม่แน่ชัดอยู่ โดยผู้พูดจำเป็นต้องมีหลักฐานบางอย่างในการคาดคะเน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่น และภาษาไทย

งานวิจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่น และภาษาไทย ได้แก่ Piyamawadee (1992) Tanaka (1996) Kiatkobchai (2011) และ Rattanapongpinyo (2016)

Piyamawadee (1992) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่น และวิเคราะห์ว่ามีความหมายตรงกับรูปคำใดในภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า だろう daroo มีความหมายตรงกับคำว่า “คง” ในภาษาไทย ใช้กล่าวเมื่อผู้พูดไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างได้ จึงคาดคะเนจากประสบการณ์ หรือข้อมูลที่ตนมีอยู่ ดังตัวอย่างที่ (3)

(3) a. **<u>คงจะ</u>**เป็นโชติ ผมสั่งให้เขามารับที่นี่

b. チョート<u>だろう</u>。僕は彼にここに迎えに来るようにと言いつけておいたから。

(Piyamawadee, 1992: 167)

Tanaka (1996) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างและความหมายของทัศนภาวะสัญชานในภาษาไทย โดยวิเคราะห์ว่ามีความใกล้เคียงกับรูปคำใดในภาษาญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่า “คง” สามารถแปลด้วย だろう daroo かもしれない kamoshirenai และ はずだ hazuda ได้ แต่ไม่ได้อธิบายถึงความแตกต่างว่าควรใช้แต่ละสำนวนในกรณีไหน เพียงแต่วิเคราะห์ว่า だろう daroo มีความหมายใกล้เคียง “คง” มากที่สุด ซึ่งใช้ในการแสดงการคาดคะเน (推量)

[2] ตัวอย่าง (i) 知らないうちに知らない人が出入りするのは、あんただって嫌<u>**でしょう**</u>。(Kiatkobchai, 2010: 165)

[3] ตัวอย่าง (ii) 店に戻らせてはもらえない<u>**でしょうか**</u>。(Kiatkobchai, 2010: 170)

Kiatkobchai (2011) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับ “คง” ว่าถูกแปลเป็นภาษาญี่ปุ่นด้วยรูปคำใด มีความเหมือน และแตกต่างกับ だろう daroo อย่างไร เพื่อศึกษาหน้าที่ของ “คง” ผลการศึกษาพบว่า 53% ของตัวอย่างในงานวรรณกรรม “คง” ถูกแปลด้วย だろう ในกรณีแสดงการคาดคะเน และอีก 47% ของ “คง” ไม่ได้ถูกแปลด้วย だろう daroo เนื่องจาก だろう daroo มีข้อจำกัดในการใช้ เมื่อประธานของประโยคเป็นบุรุษที่ 1 ดังตัวอย่างที่ (4)

(4) a. ผม**คง**ช่วยทุกคนไม่ได้หรอก

b. 全員を助けるなんて無理だ(ø)よ。

(Kiatkobchai, 2011: 59)

Rattanapongpinyo (2016) ได้เสนอว่าทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่น และภาษาไทย ไม่สามารถแปลความหมายตรงกันแบบคำต่อคำได้ เนื่องจากทัศนภาวะสัญชานในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่นมีข้อจำกัดในการใช้ที่ต่างกันอยู่ และได้ศึกษาเกี่ยวกับกรณีที่ทัศนภาวะสัญชานถูกแปลออกมาในรูป “Zero Modality Form (無形モダリティ形式)” ผลการวิจัยพบว่า ทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่นถูกแปลออกมาในรูป “Zero Modality Form” ในภาษาไทย ในกรณีที่ผู้พูดทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง แต่เลือกที่จะแสดงให้อยู่ในรูปการคาดคะเน ซึ่งทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่นมีการแปรเปลี่ยนทางไวยากรณ์ที่ทำให้ความหมายคาดคะเนนั้นหายไป

แบบเรียนภาษาญี่ปุ่นในไทย

ในงานวิจัยนี้จะขอยกตัวอย่างรูปประโยค だろう daroo และคำอธิบายจากแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นในไทยมาทั้งหมด 2 เล่ม ได้แก่ “มินนะ โนะ นิฮงโกะ” และ “อะกิโกะ โตะ โทะโมะดะจิ” เนื่องจากแบบเรียนดังกล่าวนิยมใช้ในการสอนภาษาญี่ปุ่น ทั้งระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาในประเทศไทย

แบบเรียน “มินนะ โนะ นิฮงโกะ” ได้อธิบายถึงหน้าที่ของ だろう daroo ไว้ว่า เป็นการวินิจฉัยการคาดคะเน หรือการเดาของผู้พูดโดยถือเอาจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นหลัก ดังตัวอย่างในประโยค (1)

(1) 明日雨が降る**でしょう**。

พรุ่งนี้ฝน**คงจะ**ตก

(3ACorporation, 2549: 94)

แบบเรียน “อะกิโกะ โตะ โทะโมะดะจิ” ได้อธิบายถึงหน้าที่ของ だろう daroo ไว้ดังนี้

だろう daroo／でしょう deshoo ใช้วางไว้ท้ายประโยคเพื่อแสดงการคาดคะเนของผู้พูด แปลว่า “คงจะ” อาจใส่คำว่า たぶん tabun เพื่อเน้นความรู้สึกของการคาดคะเนด้วยก็ได้ だろう daroo เป็นรูป plain form ของ でしょう deshoo ภาคแสดงที่อยู่หน้า だろう daroo หรือ でしょう deshoo จะใช้รูป plain form ยกเว้น N. และ adj. な ในรูปบอกเล่าปัจจุบัน จะตัด だ ออก เช่น

(5)あの二人は顔が似ていますから、たぶん兄弟**でしょう**。

สองคนนั้นหน้าตาคล้ายกัน **คงจะ**เป็นพี่น้องกันละมังครับ

(บุษบา บรรจงมณี, 2547: 88)

ปัญหาที่พบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นในไทย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นในไทย พบว่า だろう daroo เป็นรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality Form) ที่ใช้ในการแสดงสิ่งที่ผู้พูดคิด และใช้ในการคาดคะเน โดยจำเป็นต้องมีข้อมูลบางอย่างที่ใช้ในการคาดคะเน ซึ่งในแบบเรียนและงานวิจัยของ Piyamawadee (1992) ได้จำกัดความหมายของ だろう daroo ว่ามีความหมายตรงกับคำว่า “คง” ในภาษาไทย อย่างไรก็ตามแม้งานวิจัยของ Tanaka (1996) Kiatkobchai (2011) และ Rattanapongpinyo (2016) ได้นำเสนอว่า ทั้งสองภาษามีจุดที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังไม่มีงานวิจัยใดอธิบายเกี่ยวกับ だろう daroo ว่าถูกแปลออกมาด้วยรูปทัศนภาวะสัญชานใดบ้างในภาษาไทย และในการใช้แต่ละรูปทัศนภาวะสัญชานนั้นมีข้อแตกต่างกันอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ในด้านกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ยังพบว่างานวิจัยข้างต้นใช้เพียงงานวรรณกรรมแปลเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นวรรณกรรมแปลในช่วงปี ค.ศ. 1957-2002 ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างจากบทสนทนาในละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นที่มีการแปลเป็นภาษาไทยเข้าไปด้วย และเลือกงานที่ตีพิมพ์หรือผลิตในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายและใกล้เคียงกับสำนวนที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษารูปประโยค だろう daroo ในภาษาญี่ปุ่นว่าถูกแปลด้วยรูปทัศนภาวะสัญชานใดในภาษาไทย จึงได้เลือกงานวรรณกรรม และบทสนทนาในละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นที่มีการแปลเป็นภาษาไทย เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่มีความหลากหลาย ใกล้เคียงกับสำนวนที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน และเป็นปัจจุบันมากที่สุด จึงได้เลือกบทสนทนาในละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นที่มีเนื้อเรื่องแตกต่างกันออกไป และเลือกงานวรรณกรรมที่ตีพิมพ์หรือผลิตตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 เป็นต้นไป ได้แก่ วรรณกรรมเรื่อง 謎解きはディナーの後で (นักสืบหลังมื้อค่ำ) 神様のカルテ (อิจิโตะ คุณหมอหัวใจเทวดา) และละครโทรทัศน์เรื่อง 1 リットルの涙 (บันทึกน้ำตาหนึ่งลิตร) ガリレオ (กาลิเลโอ ยอดอัจฉริยะไขคดีป่วน) 半沢直樹 (เฉือนคมนายธนาคาร) ラッキーセブン (Lucky Seven) リーガルハイ (Legal High)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล การรวบรวมข้อมูลจากงานวรรณกรรม ผู้วิจัยได้นำรูปประโยค だろう daroo ที่ปรากฏในฉบับภาษาญี่ปุ่นมาเทียบกับฉบับแปลภาษาไทยว่าถูกแปลด้วยรูปคำใดบ้าง ส่วนในบทละครโทรทัศน์ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของบทสนทนาจากเว็บไซต์บทละครญี่ปุ่น (www.d-addicts.com/) โดยนำบทละครมาเทียบกับบทพูดของตัวละครนั้นๆ ในระหว่างการดูละครเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง และนำมาเทียบกับบทแปลภาษาไทยว่าถูกแปลด้วยรูปคำใดบ้าง จำนวนรวม 224 ประโยค อนึ่งในการรวบรวมรูปประโยค だろう daroo ในงานวิจัยนี้ จะไม่นับ だろう daroo ที่มีความหมายในเชิงประโยคคำถาม (問いかけ性質) และมีคำแสดงคำถาม (問いかけ性要素)

อยู่ เช่น 誰(ใคร) 何(อะไร) どこ(ที่ไหน) เป็นต้น เนื่องจากเมื่อแปลออกมาจะไม่อยู่ในรูปทัศนภาวะสัญชาน แต่จะอยู่ในรูปประโยคคำถามแทน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความต่างของการใช้รูปทัศนภาวะสัญชานที่ถูกแปลออกมามากที่สุด 3 ลำดับแรก โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับ “การคาดคะเน” ของ Miyake (1995) Nitta (2000) และ Palmer (2001) มาใช้ในการวิเคราะห์ด้วย Miyake (1995) และNitta (2000) ได้จำกัดความไว้ว่า “การคาดคะเน” เป็นสิ่งที่อยู่ในความคิดหรือจินตนาการของผู้พูด ซึ่งมีความไม่แน่ชัดอยู่ ส่วน Nitta (2000) และ Palmer (2001) กล่าวว่า ในการคาดคะเนจะต้องมีข้อมูลบางอย่างในการคาดคะเน ในงานวิจัยนี้จึงนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้ 1) ใช้ในบทบรรยายความคิดของตัวละครหรือบทสนทนา หากใช้ในบทบรรยายความคิดของตัวละคร แสดงว่าเป็นการคาดคะเน ตามที่ Miyake (1995) และNitta (2000) ได้กล่าวไว้ แต่หากเป็นบทสนทนา อาจเป็นการคาดคะเนหรือหน้าที่อื่นๆ เนื่องจากมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง 2) สถานการณ์ที่ใช้ 3) แสดงการคาดคะเนหรือไม่ โดยดูจากบริบทว่าเป็นเรื่องที่ผู้พูดรู้ชัดหรือไม่ และหากแสดงการคาดคะเน จะวิเคราะห์เพิ่มว่าผู้พูดใช้ข้อมูลหรือหลักฐานอะไรในการคาดคะเน และ 4) ใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ใด เพื่อตรวจสอบว่า だろう daroo ที่ปรากฏนั้นแสดงการคาดคะเนหรือไม่ หาก だろう daroo ในประโยคนั้นสามารถใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ที่แสดงระดับความมั่นใจของผู้พูด อาทิ たぶん(บางที) きっと(แน่) ได้ แสดงว่ามีการคาดคะเน ดังกรอบแนวคิดการวิจัยในแผนภาพที่ 1 ทั้งนี้งานวิจัยนี้ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัย โดยตรวจสอบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตรวจสอบจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งในส่วนของภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย ว่าตรงกับข้อสรุปของผู้วิจัยหรือไม่ด้วย

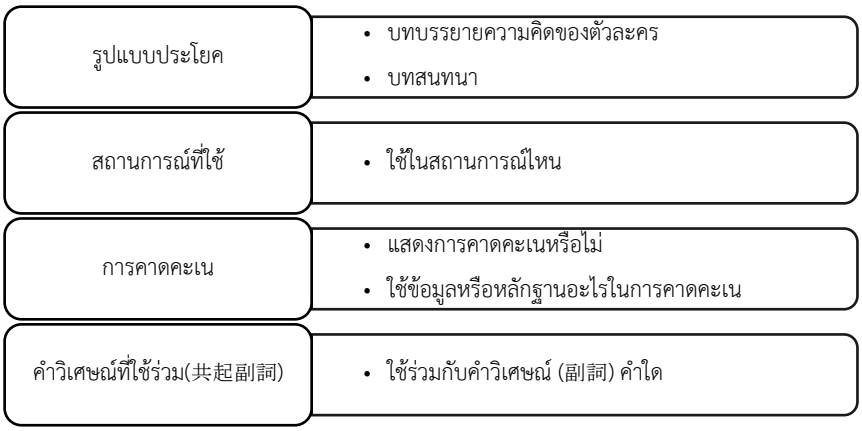

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. รูปประโยค だろう daroo ถูกแปลด้วยรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality) “คง” “อาจ” “น่าจะ” มากที่สุดเป็น 3 ลำดับแรก

จากผลการสำรวจรูปประโยค だろ daroo ทั้งหมด 224 ตัวอย่าง พบว่ารูปประโยค だろう daroo ถูกแปลออกมาเป็นสำนวนภาษาไทยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนสำนวนภาษาไทยที่แปลมาจาก だろう daroo แยกตามงานวรรณกรรมและบทละคร

作品名	คง	Ø	อาจ	ต้อง	น่าจะ	แน่	คิด	มั้ง	เป็นไปได้ว่า	หรือ	เดา	ดูท่า	รู้	เชื่อ	合計
ガリレオ	1	3													4
ラッキーセブン	3	2		2		1								1	9
1リットルの涙	2		1												3
半沢直樹	4	4	5	1	1	1	3						1		20
リーガルハイ	4	6	1	3	2	1	1					1			19
謎解きはディナーの後で	44	16	17	15	11	3		1	2	1	1				111
神様のカルテ	38	13		3	3			1							58
合計	**96**	**44**	**24**	**24**	**17**	**6**	**4**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**224**

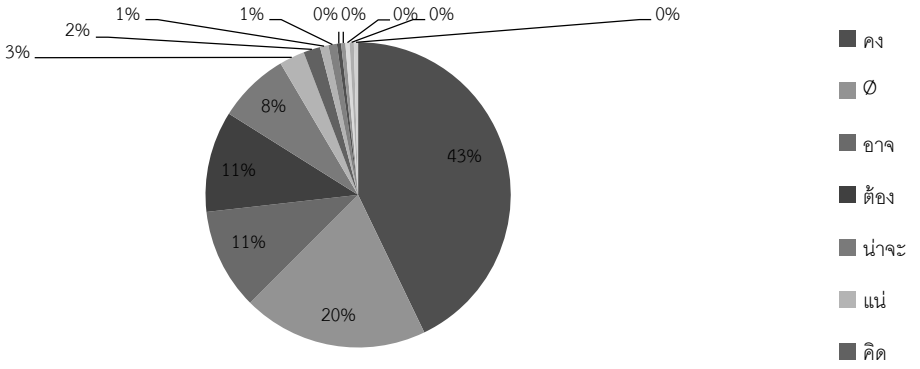

แผนภาพที่ 2 จำนวนสำนวนภาษาไทยที่แปลมาจาก だろう daroo

จากตารางที่1 และแผนภาพที่ 2 สรุปได้ว่า だろう daroo ถูกแปลด้วยคำว่า “คง” “Zero Modality Form” และ “อาจ” มากที่สุดเป็น 3 ลำดับแรก ซึ่งในงานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสำนวนแปลที่อยู่ในรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality) ในภาษาไทย จึงจะไม่วิเคราะห์เกี่ยวกับ “Zero Modality Form” ส่วน “ต้อง” ที่พบในครั้งนี้มีความหมายในเชิงทัศนะภาวะปริพัทธ (Deontic Modality) อยู่ จึงจะไม่วิเคราะห์ แต่จะวิเคราะห์ “น่าจะ” ที่อยู่ในลำดับถัดมาแทน

2. ข้อแตกต่างในการใช้แต่ละรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality)

2.1. だろう daroo ที่ถูกแปลด้วย “คง”

ผลการศึกษาพบว่า だろう daroo ถูกแปลด้วย “คง” ในภาษาไทยมากที่สุด ส่วนมากพบในงานวรรณกรรม ในบทบรรยายความคิดของตัวละครมากกว่าในบทสนทนา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(6) a. 杉村恵理の訪問がなければ、事件の発覚は明日以後にずれ込んでいた<u>だろう</u>。

b. ถ้าหากซึกิมุระเอริไม่มาหา กว่าจะรู้ว่าเกิดเหตุฆาตกรรมก็**<u>คง</u>**เลยไปเป็นเช้าวันพรุ่งนี้

(謎解きはディナーの後で)

(7) a. 執事といってもまだ若い。たぶん風祭警部と同じくらいだろう。

b. ถึงแม้จะเรียกว่าพ่อบ้าน แต่เขาก็ยังอายุน้อย **<u>คงจะ</u>**รุ่นราวคราวเดียวกับผู้กองคาสะมัทสึริ

(謎解きはディナーの後で)

นอกจากนี้ ในบทละครโทรทัศน์ก็มีการใช้ だろう daroo ในบทสนทนา แต่มีจำนวนไม่มากเท่าในงานวรรณกรรม โดยส่วนมากปรากฏในสถานการณ์ที่ผู้พูดคาดคะเนเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่อาจรู้ได้ เช่น ความรู้สึกของบุคคลอื่น (ตัวอย่างที่8) อนาคต (ตัวอย่างที่9) เป็นต้น

(8) 未樹：大事なものは全部東田が隠してる。どこにあるのかなんて見当もつかない。
私名義の通帳だってそう。それらを持ち出すなんて絶対無理。
半沢：そうか だったら、この写真を東田に送るまでだ。あいつ怒るだろうな。

a. あいつ怒る**だろうな**。
b. เขา**คงจะ**เป็นบ้าแน่

(半沢直樹)

(9) a. 年齢的にもこれが総理の椅子に座る最後のチャンス**でしょう**。
b. อายุท่านขนาดนี้ นี่**คง**เป็นโอกาสสุดท้ายที่จะได้นั่งเก้าอี้นายกแล้วนะครับ

(リーガルハイ)

ตัวอย่างที่ (6) เป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดกำลังคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผ่านไปแล้ว ซึ่งเหตุฆาตกรรมดังกล่าวถูกพบในวันนี้ แต่ผู้พูดกำลังคาดเดาถึงกรณีที่ไม่ถูกพบ โดยคาดคะเนจากจินตนาการของตน เป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ที่ตรงข้ามกับความเป็นจริง ตัวอย่างที่ (7) ผู้พูดคาดคะเนอายุของฝ่ายตรงข้ามจากข้อมูลที่มีอยู่ว่า “เขาก็ยังอายุน้อย” ตัวอย่างที่ (8) ผู้พูดคาดคะเนเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคลที่ 3 โดยคาดคะเนจากข้อมูลที่ได้รับมา ส่วนตัวอย่างที่ (9) ผู้พูดคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต โดยอิงจากอายุของหัวหน้า

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า รูปประโยค だろう daroo ที่แปลด้วย “คง” มักใช้ในงานวรรณกรรม และพบในบทบรรยายความคิดของตัวละครมากกว่าบทสนทนา ใช้ในกรณีที่ผู้พูดคาดคะเนเกี่ยวกับสิ่งที่ตนไม่สามารถรู้ได้ (เช่น เรื่องของผู้อื่น ความรู้สึก อนาคต ฯลฯ) โดยอิงจากจินตนาการของตน (เหตุการณ์ที่ตรงข้ามกับความเป็นจริง) หรือข้อมูลที่ตนมีอยู่ นอกจากนี้ยังมักใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ (副詞) ที่แสดงเกี่ยวกับความมั่นใจของผู้พูด ได้แก่ たぶん (บางที) きっと (แน่)

2.2. だろう daroo ที่ถูกแปลด้วย “น่าจะ”

ความสัมพันธ์ระหว่าง だろう daroo และ “น่าจะ” เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เคยถูกยกขึ้นมาในแบบเรียน และงานวิจัยที่เคยศึกษามาก่อน ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าคู่ความสัมพันธ์ だろう daroo และ “น่าจะ” ปรากฏอยู่ในบทบรรยายความคิดของตัวละคร และบทสนทนาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(10) a. まずは、浅井本人**でしょうね**。それから、向井、西川、当時いた伊東、和田。
それぐらいかな。

b. คนแรกเลย**น่าจะ**เป็นอะซะอิ ถัดมาก็เป็นมุคะอิ นิชิกะวะ แล้วก็อิโต นิวะดะในเวลานั้น
(リーガルハイ)

(11) a. 五時台のテレビ番組が終わって少ししたころでしたから、午後六時**でしょうね**。

b. ตอนนั้นรายการโทรทัศน์ที่มาตอนห้าโมงเพิ่งจะจบไป...ก็**น่าจะ**ราวๆ หกโมงนะครับ
(謎解きはディナーの後で)

ตัวอย่างที่ (10) เป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดถูกทนายถามว่า “そのメモを作成し得る人物は誰でしょうか (ใครที่จะสามารถทำบันทึกนั้นขึ้นมาได้)” ผู้พูดจึงได้ตอบคำถามโดยอิงจากข้อมูลที่อยู่ในความทรงจำของตน ซึ่งผู้พูดคาดว่าน่าจะเป็นคนใดคนหนึ่งในชื่อกลุ่มบุคคลที่กล่าวออกไป แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเป็นใคร ตัวอย่างที่ (11) เป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดถูกตำรวจสอบสวนเกี่ยวกับเวลา ซึ่งผู้พูดทราบว่าเป็นช่วงเวลาหลังรายการโทรทัศน์จบ แต่ไม่ทราบเวลาที่แน่นอน สรุปได้ว่า だろう daroo จะแปลเป็น “น่าจะ” ในกรณีที่ผู้พูดคาดคะเนเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีข้อสันนิษฐาน หรือข้อมูลที่คาดว่าน่าจะเป็นเช่นนั้น แต่ก็ไม่ทราบถึงข้อมูลที่แน่ชัด ซึ่งในงานวิจัยนี้พบว่าประโยคที่อยู่ก่อนหน้าประโยค だろう daroo ที่ถูกแปลด้วย “น่าจะ” นั้นมักเป็นรูปประโยคคำถาม ซึ่งผู้พูดมีข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับคำตอบอยู่ในใจ แต่ไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน จึงใช้สำนวนคาดคะเน だろう daroo ในการตอบคำถาม Sung (2016: 75) ได้อธิบายเกี่ยวกับ だろう daroo ในลักษณะนี้ว่า ในกรณีที่ผู้พูดมีการคาดคะเนอย่างเป็นเหตุเป็นผล (因果関係) สามารถใช้ だろう daroo ได้ เนื่องจากผู้พูดมีความไม่มั่นใจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ อยู่ ด้วยเหตุนี้ ตัวอย่างที่ (10) ที่ผู้พูดคาดว่า ผู้ที่ทำบันทึกขึ้นมาเป็นหนึ่งในผู้เกี่ยวข้องทางการเมือง ได้แก่ อะซะอิ มุคะอิ นิชิกะวะ อิโต และนิวะดะ แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเป็นใคร และตัวอย่างที่ (11) ที่ผู้พูดสันนิษฐานว่าเป็นช่วงเวลาหลังรายการโทรทัศน์จบ แต่ไม่รู้เวลาที่ชัดเจน ทั้งสองตัวอย่างจึงสามารถใช้สำนวนคาดคะเน だろう daroo และคำวิเศษณ์ (副詞) ที่แสดงความมั่นใจของผู้พูด たぶん(บางที) きっと(แน่) ได้

ในส่วนของ “น่าจะ” ในภาษาไทย Piyamawadee (1992: 181-184) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า “น่าจะ” ใช้เมื่อผู้พูดไม่ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง แต่ใช้ข้อมูลที่ตนมีอยู่ในการคาดคะเนอย่างเป็นเหตุเป็นผล และแสดงข้อสรุปที่เป็นไปตามแนวคิดทั่วไป (当然そのような結論になる) จากตัวอย่างข้างต้น ตัวอย่างที่ (10) อะซะอิ มุคะอิ นิชิกะวะ อิโต และนิวะดะ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองในเวลานั้น จึงมีความน่าจะเป็นที่จะทำบันทึกขึ้นมาได้ ส่วนตัวอย่างที่ (11) ผู้พูดออกจากห้องหลังจากรายการโทรทัศน์ที่ฉายตอน 5 โมงจบ และได้เจอกับผู้เสียหาย จึงมีความน่าจะเป็นที่เวลาที่พบเป็นช่วง 6 โมงเย็น กล่าวคือทั้งสองตัวอย่างมีการคาดคะเนอย่างเป็นเหตุเป็นผล และแสดงข้อสรุปที่เป็นแนวคิดทั่วไป ในภาษาไทยจึงแปลด้วย “น่าจะ”

อนึ่งในภาษาญี่ปุ่นตัวอย่างที่ (10) และ (11) ไม่สามารถใช้คำว่า はずだ hazuda ที่มีความหมายใกล้เคียงกับ “น่าจะ” ในภาษาไทยได้ จะใช้ได้เพียง だろう daroo เท่านั้น เนื่องจากในบริบทที่เป็นหลักฐานที่ใช้ในการคาดคะเนเป็นหลักฐานที่ไม่ชัดเจน ประโยค だろう daroo จะไม่สามารถแทนที่ด้วย はずだ hazuda ได้ (Miyake, 1993: 42) ซึ่งเมื่อดูจากตัวอย่างที่ (10) และ (11) แล้ว จะพบว่าผู้พูดไม่ได้มีหลักฐานที่ชัดเจน มีการใช้คำว่า ぐらい gurai (ประมาณ) ในการแสดงความไม่มั่นใจในความทรงจำของตนที่นำมาใช้ในการคาดคะเน จึงทำให้ประโยคทั้งสองไม่สามารถใช้ はずだ hazuda ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับ “น่าจะ” ได้ในกรณีนี้

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถสรุปได้ว่ารูปประโยค だろう daroo ที่ถูกแปลด้วย “น่าจะ” ใช้ได้ทั้งในบทบรรยายความคิดของตัวละคร และบทสนทนา จะใช้ในกรณีที่ผู้พูดคาดคะเนเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยมีข้อสันนิษฐาน หรือข้อมูลที่คาดว่าน่าจะเป็นเช่นนั้น ซึ่งอิงจากความทรงจำของตนที่เป็นข้อมูลที่ไม่แน่ชัด

2.3. だろう daroo ที่ถูกแปลด้วย “อาจ”

ความสัมพันธ์ระหว่าง だろう daroo และ “อาจ” เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เคยถูกยกขึ้นมาในแบบเรียน และงานวิจัยที่เคยศึกษามาก่อน ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าคู่ความสัมพันธ์ だろう daroo และ “อาจ” ปรากฏอยู่ในบทสนทนาเท่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(12) a. 今のところ海外も同じです。むしろ日本のほうがこの病気の研究は進んでいる<u>でしょう</u>。

b. ตอนนี้ต่างประเทศเองก็เหมือนกัน ที่ญี่ปุ่นเอง**<u>อาจจะ</u>**พัฒนาวิจัยโรคนี้ไปมากกว่าแล้วด้วยซ้ำ

(1リットルの涙)

(13) a. さすが、お嬢様、慧眼でいらっしゃいます。しかしながら、ズボンを脱がせた
だけですと、かえって捜査員の注目は脱がされたズボンに集中してしまいま
す。捜査員はクローゼットの中のズボンを調べること<u>でしょう</u>。

b. เยี่ยมมากครับคุณหนู ตาแหลมมากครับ แต่ว่าถอดกางเกงออกเจ้าหน้าที่ตำรวจ**<u>อาจจะ</u>**ยิ่งพุ่งความสนใจไปที่กางเกง และจัดการตรวจดูกางเกงที่อยู่ในตู้เสื้อผ้า

(謎解きはディナーの後で)

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ตัวอย่างที่ (12) แพทย์ซึ่งเป็นผู้พูดกำลังแสดงทัศนะที่ต่างจากแม่ของผู้ป่วย ส่วนตัวอย่างที่ (13) ผู้พูดซึ่งเป็นพ่อบ้าน ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของเจ้านาย จึงได้แสดงความคิดของตนขึ้นมา อาจกล่าวได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดและผู้ฟังมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ผู้พูดจึงเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม (対案) หรือความคิดเห็นโต้แย้ง (反論) ของตนแก่ผู้ฟัง Matsuoka (2007: 212) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับ だろう daroo ในลักษณะนี้ไว้ว่า “เป็นการพักการตัดสินใจ (断定保留) เมื่อผู้พูดไม่มั่นใจ หรือในกรณีที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังมีผลให้ผู้พูดต้องเลี่ยงการแสดงการตัดสินใจของตน” แต่ก็ไม่ได้ให้รายละเอียดที่ชัดเจนว่ามักใช้เมื่อใด และใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์อะไร นอกจากนี้ Kiatkobchai (2010: 163) ยังได้จัดให้ だろう daroo ประเภทนี้อยู่ในกลุ่มแสดงการคาดคะเน เหมือนกับตัวอย่างในข้อ (6) – (9) อีกด้วย

แต่จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่ารูปประโยค だろう daroo ในกรณีดังกล่าว มักปรากฏร่วมกับคำวิเศษณ์ (副詞) คำว่า むしろ (เสียมากกว่า) หรือ かえって (ในทางกลับกัน) และไม่สามารถใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ (副詞) ที่แสดงเกี่ยวกับความมั่นใจของผู้พูด ดังตัวอย่างในข้อ (12c) และ (13c) ด้วยเหตุนี้จึงสรุปได้ว่า だろう daroo ประเภทนี้ไม่ได้ใช้ในการแสดงการคาดคะเน

(12) c.* むしろ｛たぶん・きっと｝日本のほうがこの病気の研究は進んでいる<u>でしょう</u>。

(13) c.* さすが、お嬢様、慧眼でいらっしゃいます。しかしながら、ズボンを脱がせただけですと、かえって捜査員の注目は脱がされたズボンに集中してしまいます。｛たぶん・きっと｝捜査員はクローゼットの中のズボンを調べること<u>でしょう</u>。

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ในกรณีที่ผู้พูดต้องการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม (対案) หรือความคิดเห็นโต้แย้ง (反論) ของตนแก่ผู้ฟัง ในภาษาญี่ปุ่นจะไม่ใช้การแสดงความคิดเห็นโดยตรง แต่ใช้ だろう daroo เพื่อหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัด

ในส่วนของภาษาไทย หากใช้ “คง” ตามตัวอย่าง (12d) (13d) จะหมายถึงการแสดงการคาดคะเน ซึ่งไม่เข้ากับบริบทในตัวอย่างข้างต้น เนื่องจากผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

(12) d.* ตอนนี้ต่างประเทศเองก็เหมือนกัน ที่ญี่ปุ่นเอง**<u>คงจะ</u>**พัฒนาวิจัยโรคนี้ไปมากกว่าแล้วด้วยซ้ำ

(13) d.* เยี่ยมมากครับคุณหนู ตาแหลมมากครับ แต่ว่าถอดกางเกงออก เจ้าหน้าที่ตำรวจ**<u>คงจะ</u>**ยิ่งพุ่งความสนใจไปที่กางเกง และจัดการตรวจดูกางเกงที่อยู่ในตู้เสื้อผ้า

ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547: 94) ได้อธิบายถึง “กลวิธีการกล่าวแย้งในภาษาไทยของผู้ที่มีสถานภาพต่างกัน” ไว้ว่า “บางถ้อยคำผู้พูดแสดงเหตุผลโดยใช้คำที่แสดงความหมายในการคาดคะเน คือ “อาจ” มาประกอบการแสดงเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยได้ ซึ่งการใช้คำแสดงการคาดคะเนในการให้เหตุผลนี้ก็ช่วยรักษาหน้าของผู้ฟัง และของผู้พูดได้อีกทางหนึ่งด้วย”

ตามที่ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) ได้กล่าวเกี่ยวกับหน้าที่ของ “อาจ” ไว้ ว่า “อาจ” ในภาษาไทยมีหน้าที่ ใช้ในการหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัด ซึ่งเป็นการใช้ที่ต้องมีผู้ฟัง จึงส่งผลให้การใช้สำนวนดังกล่าวมักปรากฏอยู่ในบทสนทนา นอกจากนี้เนื่องจาก “อาจ” ในภาษาไทยใช้ในการแจกแจงความเป็นไปได้ ผู้พูดแสดงความเป็นกลางในการประเมิน (สุดา รังกุพันธุ์, 2547: 45) ว่า “อาจจะใช่ หรือ อาจจะไม่ใช่ ก็ได้” ซึ่งต่างจาก “คง” ที่ใช้แสดงการคาดคะเนของผู้พูด จึงทำให้การแสดงความเห็นของผู้พูดนั้นมีความนุ่มนวลมากขึ้น

จากตัวอย่างข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปประโยค だろう daroo ที่ถูกแปลด้วย “อาจ” พบในบทสนทนาเท่านั้น จะใช้ในกรณีที่พูดต้องการหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัดในการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม (対案) หรือความคิดเห็นโต้แย้ง (反論) ของตนแก่ผู้ฟัง ซึ่งทั้งในภาษาญี่ปุ่น และภาษาไทย มีการนำทัศนภาวะสัญชาญเข้ามาใช้เหมือนกันทั้งคู่ เพียงแต่ภาษาญี่ปุ่นใช้ だろう daroo ส่วนภาษาไทยใช้ “อาจ” ที่แสดงความเป็นไปได้

3. หน้าที่ของ だろう daroo ที่เห็นความแตกต่างเด่นชัดเมื่อเทียบกับภาษาไทย

จากผลการวิจัยข้อแตกต่างในการใช้แต่ละรูปทัศนภาวะสัญชาน (Epistemic Modality) “คง” “น่าจะ” “อาจ” สามารถสรุปออกมาได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หน้าที่ และการใช้ だろう daroo แยกตามสำนวนแปลไทย

だろう daroo – คง	だろう daroo – น่าจะ	だろう daroo – อาจ
• ใช้ในประโยคบทบรรยายความคิดของตัวละคร และบทสนทนา (ในวรรณกรรมมักพบในบทบรรยายความคิดของตัวละคร) • สถานการณ์ : การคาดคะเนเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้พูดไม่สามารถทราบถึงข้อเท็จจริงได้ • มีการคาดคะเน • คาดคะเนจากจินตนาการของผู้พูด (การคาดคะเนเหตุการณ์ที่ตรงข้ามกับความเป็นจริง) หรือเรื่องที่ผู้พูดรู้ • ใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ที่แสดงความมั่นใจ	• ใช้ทั้งในบทบรรยายความคิดของตัวละคร และบทสนทนา ในจำนวนเท่าๆ กัน • สถานการณ์ : การคาดคะเนโดยมีข้อสันนิษฐาน(มีตัวเลือกที่เป็นคำตอบอยู่ในใจ) แต่ไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน • มีการคาดคะเน (ใช้หลักเหตุผลและความน่าจะเป็น • คาดคะเนจากความทรงจำผู้พูด • ใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ที่แสดงความมั่นใจ	• ใช้ในบทสนทนา • สถานการณ์ : การเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม (対案) หรือความคิดเห็นโต้แย้ง (反論) ของตนแก่ผู้ฟัง • ไม่มีการคาดคะเน • ไม่สามารถใช้ร่วมกับคำวิเศษณ์ที่แสดงความมั่นใจได้

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า だろう daroo เมื่อนำมาเทียบกับภาษาไทยแล้วสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่แสดงการคาดคะเน และไม่ได้แสดงการคาดคะเน ซึ่งกลุ่มที่แสดงการคาดคะเนสามารถแบ่งย่อยได้ตามข้อมูลที่นำมาใช้ในการคาดคะเน ได้แก่ กลุ่มที่คาดคะเนจากจินตนาการของผู้พูด (การคาดคะเนเหตุการณ์ที่ตรงข้ามกับความเป็นจริง) หรือเรื่องที่ผู้พูดรู้ และกลุ่มที่คาดคะเนจากความทรงจำของผู้พูด โดยมีข้อสันนิษฐานหรือข้อมูลที่คาดว่าน่าจะเป็นเช่นนั้น ซึ่งอิงจากความทรงจำของตนที่เป็นข้อมูลที่ไม่แน่ชัด ดังแผนภาพที่3

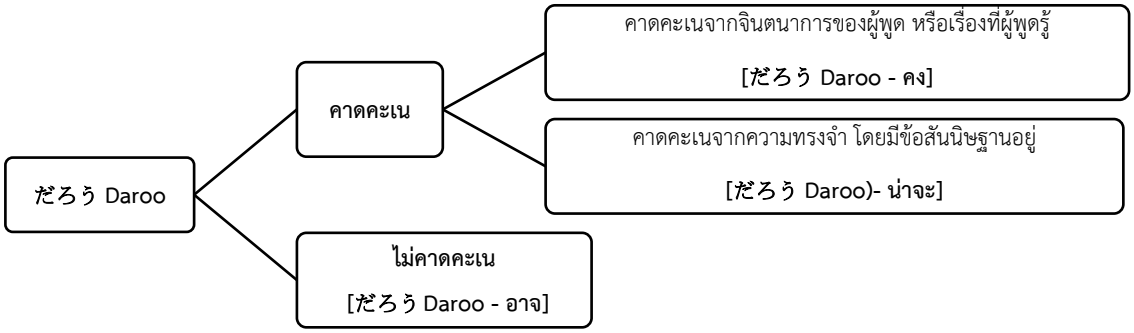

แผนภาพที่ 3 หน้าที่ของ だろう daroo ที่เห็นความแตกต่างเด่นชัดเมื่อเทียบกับภาษาไทย

จากแผนภาพที่3 ผู้วิจัยได้สรุปความหมาย รวมถึงหน้าที่ของ だろう daroo ที่ไม่ได้มีความหมายในเชิงประโยคคำถาม (問いかけ性質) และไม่มีคำแสดงคำถาม (問いかけ性要素) ไว้ดังนี้

だろう daroo ใช้ในการแสดงการคาดคะเนเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้พูดไม่ทราบถึงข้อเท็จจริงนั้นๆ และจำเป็นต้องมีข้อมูล หรือข้อสันนิษฐานในการคาดคะเน แต่ข้อมูลและข้อสันนิษฐานดังกล่าวมีจุดที่ไม่สามารถระบุได้แน่ชัดอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถใช้ だろう daroo ร่วมกับคำวิเศษณ์ที่แสดงความมั่นใจของผู้พูดได้ ส่วนใหญ่มักใช้ในการบรรยายความคิดของตัวละครในงานวรรณกรรม มากกว่าในบทสนทนา นอกจากนี้ だろう daroo ยังมีหน้าที่นอกเหนือจากการแสดงการคาดคะเน ซึ่งถือเป็นการแปรเปลี่ยนทางไวยากรณ์ โดยไม่ได้ใช้เพื่อแสดงการคาดคะเน แต่ใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัด ทำให้ข้อความมีความนุ่มนวลขึ้น มักพบในบทสนทนา ในการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม (対案) หรือความคิดเห็นโต้แย้ง (反論) ของตนแก่ผู้ฟัง

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยรูปประโยค だろう daroo ในภาษาญี่ปุ่นกับสำนวนแปลภาษาไทยในวรรณกรรมและบทละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นสรุปได้ว่า だろう daroo ไม่ได้แปลตรงตัวกับคำว่า “คง” เสมอไป อีกทั้งยังมีการแปรเปลี่ยนทางไวยากรณ์จากการแสดงการคาดคะเน มาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัด ซึ่งส่งผลให้แปลเป็นรูปทัศนภาวะสัญชานอื่นๆ ในภาษาไทย โดยการแปรเปลี่ยนหน้าที่จากการแสดงการคาดคะเน มาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัดนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Brown & Levinson (2011:386-389) ที่กล่าวว่าในภาษาต่างๆ มีการใช้รูปแสดงการกลบเกลื่อน (Hedge) เพื่อหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัดของผู้พูด ซึ่งผู้ฟังอาจจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น I really sort of think... ในภาษาอังกฤษ ที่เปลี่ยนจากความหมายเดิมมาใช้ใน

การแสดงความเห็นขัดแย้ง เป็นต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยรูปประโยค だろう daroo พบว่าภาษาญี่ปุ่นมีการนำสำนวนคาดคะเนมาใช้ในการหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัดเหมือนกัน เพียงแต่ต่างกันที่สำนวนที่ใช้ จึงทำให้ไม่สามารถแปลตรงตัวด้วยคำว่า “คง” ได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังว่าผลการศึกษาจากงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนต่อไปในอนาคต ทั้งในด้านการแปลภาษาญี่ปุ่น-ไทย และในด้านการสนทนา ซึ่งผู้เรียนสามารถนำ だろう daroo ที่ใช้ในการหลีกเลี่ยงการลงความเห็นชี้ชัดมาใช้ในบทสนทนา เพื่อทำให้ข้อความเห็นแย้งนั้นมีความนุ่มนวลขึ้นได้

อนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากสำนวนแปลที่อยู่ในงานวรรณกรรม และบทละครโทรทัศน์ญี่ปุ่น เพื่อศึกษารูปประโยค だろう daroo แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยคาดว่าในการเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับทัศนภาวะสัญชานในภาษาญี่ปุ่น และภาษาไทย ควรวิเคราะห์ตัวอย่างจากทั้งสองภาษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์สำนวนแปลภาษาญี่ปุ่นทั้งจากงานวรรณกรรม และบทละครโทรทัศน์ไทยด้วย เพื่อวิเคราะห์ข้อแตกต่างระหว่างสองภาษาต่อไปในงานวิจัยครั้งหน้า

References

3ACorporation. (2006). min na no nihongko3 [Minna no Nihongo3], Bangkok: TPA Press.

Banjongmanee, B. (2004). phāsā Yīpun ‘ākiko to thomodachi [Akiko to Tomodachi], Bangkok: Kinokuniya Book Stores.

Brown, P. & Levinson, S. (2011). *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Translated by Tanaka, N. Tokyo: Kenkyusha.

Kiatkobchai, S. (2010). The Usages of Darou Analysis in novels. *Studies in Japanese Language and Japanese Language Teaching*, 1, 157-175.

_____ ., S. (2011). Khon and Darou: Focusing on Epistemic Modal Expressions in Japanese Translation. *The Japan Foundation Japanese-Language Education Bulletin*, 8, 55–64.

Masuoka, T. (2007). *Japanese Modality Investigations*. Tokyo: Kurosio Publishers.

Miyake, T. (1993). Certainty in Epistemic Modality. *Gobun*, 61, 36–46.

_____ ., T. (1995). On Conjecture. *Kokugogaku*, 183, 76–86. [A system of Epistemic Modality in Thai: Syntax and Semantics], Bangkok: The Thailand Research Fund.

Nitta, Y. (2000). *Japanese Grammar3 Modality*. Tokyo: Iwanami Shoten.

Palmer, F. R. (2001) *Mood and Modality*. Cambridge: Cambridge University Press.

Phatranawig, P. (1972). laksana mālā nai phāsā Thai [Modal expression in the Thai language]. Master of Arts in Thai Language, Chulalongkorn University College.

Piyamawadee, R. (1992). Modality in Japanese and Thai. (phd thesis). Graduate School of Humanities and Social Sciences, University of Tsukuba.

Rangkupan, S. (2004). rabop yān laksana nai phāsā Thai : kānsuksā tām nǣonā thī læ pri chān

Rattanapongpinyo, P. (2016). Epistemic Modal Expressions in Japanese and Thai. (master’s thesis) Graduate School of Japanese Language and Culture, Osaka University.

Sung, H. (2016). Epistemic Modal Expressions in Japanese and Korean: Focusing on Daroo Yooda Rashii. (phd thesis). Graduate School of Humanities and Social Sciences, University of Tsukuba.

Tanaka, H. (1996). Epistemic Modality and Syntax in Thai Language: From the Viewpoint of Contrasting with Japanese. *Daito Bunka University Bulletin*. 34, 215–257.

Vatcharasuwan, P. (2004). konlawithī karok lāoyæng nai phāsā Thai khǫng phū thī mī sathānaphāp tāng kan : kǫrani suksā khǫng khrū læ nakrian [The Act of Disagreeing in Thai by Speakers of Different Social Status: the case of teachers and students]. Master of Arts in Thai Language, Chulalongkorn University College.

Zhang, H. (2008). A Contrastive Study of the Japanese and Chinese Languages in the Usage of Inference Request Confirmation : From the perspectives of information transmission and pragmatics. *Tsukuba Working Papers in Linguistics*. 27, 103-114